

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 17/11
Λουξεμβούργο, 8 Μαρτίου 2011

Γνωμοδότηση 1/09

Το σχέδιο συμφωνίας περί συστάσεως Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας δεν είναι συμβατό με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκπόνησε σχέδιο διεθνούς συμφωνίας που πρόκειται να συναφθεί από τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συμβάσεως για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας¹, το οποίο σκοπεύει στη σύσταση δικαστηρίου αρμόδιου για την εκδίκαση διαφορών σχετικών με το ευρωπαϊκό και το μελλοντικό κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Το σχέδιο αυτό συμφωνίας εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της δημιουργίας ενοποιημένου συστήματος όσον αφορά το ευρωπαϊκό και το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τα οποία θα χορηγούνταν από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Επί του παρόντος, μολονότι η διαδικασία χορηγήσεως του τίτλου αυτού είναι ενιαία, το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αναλύεται σε δέσμη εθνικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, έκαστο των οποίων διέπεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών που καθόρισε ο δικαιούχος. Αντιθέτως, το μελλοντικό κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα διακρίνεται λόγω του ενιαίου και αυτοτελούς χαρακτήρα του και θα παράγει τα ίδια έννομα αποτελέσματα στο σύνολο της Ένωσης. Θα χορηγείται, θα μεταβιβάζεται και ακυρώνεται ή θα παύει να ισχύει μόνο για τον συγκεκριμένο εδαφικό χώρο.

Με το σχέδιο διεθνούς συμφωνίας θα συσταθεί Δικαστήριο Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, αποτελούμενο από πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο θα περιλαμβάνει κεντρικό τμήμα και τοπικά και περιφερειακά τμήματα, από δευτεροβάθμιο δικαστήριο και από κοινή στα όργανα αυτά γραμματεία.

Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο ζήτησε από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει αν η εξεταζόμενη συμφωνία είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης².

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι, κατά τη συμφωνία αυτή, το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας βρίσκεται εκτός του θεσμικού και δικαιοδοτικού πλαισίου της Ένωσης. Αποτελεί οργανισμό που διαθέτει αυτοτελή νομική προσωπικότητα βάσει του διεθνούς δικαίου. Βάσει του σχεδίου συμφωνίας έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά σημαντικό αριθμό ειδών αγωγών ασκούμενων από ιδιώτες στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η οποία αφορά, μεταξύ άλλων, τις αγωγές λόγω προσβολής δικαιωμάτων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή λόγω επταπειλούμενης προσβολής των δικαιωμάτων αυτών, τις αγωγές με αίτημα την κήρυξη της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας και ορισμένες αγωγές αποζημιώσεως ή με αίτημα την αποκατάσταση ζημίας. Στο μέτρο αυτό, **τα δικαστήρια των κρατών μελών στερούνται τις αρμοδιότητες αυτές, διατηρούν δε μόνον αυτές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.**

¹ Η Σύμβαση για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η οποία υπογράφηκε στο Μόναχο στις 5 Οκτωβρίου 1973, είναι διεθνής σύμβαση της οποίας συμβαλλόμενα μέρη είναι τριάντα οκτώ κράτη, μεταξύ των οποίων καταλέγονται επί του παρόντος όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλην της ίδιας της Ένωσης).

² Στη διαδικασία αυτή παρενέβησαν 21 κράτη μέλη.

Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το εν λόγω δικαστήριο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, είναι επιφορτισμένο με την ερμηνεία και την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Το Δικαστήριο έχει βεβαίως αποφανθεί ότι διεθνής συμφωνία προβλέπουσα τη σύσταση δικαστηρίου στο οποίο ανατίθεται η ερμηνεία των διατάξεων της συμφωνίας αυτής δεν αντιβαίνει καταρχήν στο δίκαιο της Ένωσης. Έχει επίσης δεχθεί ότι μια διεθνής συμφωνία επιτρέπεται να έχει επιπτώσεις επί των αρμοδιοτήτων του εφόσον πληρούνται οι ουσιώδεις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της ουσίας των αρμοδιοτήτων αυτών και εφόσον δεν θίγεται η αυτοτέλεια της έννομης τάξεως της Ένωσης. Εντούτοις, αντιθέτως προς τα λοιπά δικαιοδοτικά συστήματα επί των οποίων αποφάνθηκε το Δικαστήριο στο παρελθόν³, **το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας καλείται να ερμηνεύει και να εφαρμόζει όχι μόνον την εξεταζόμενη διεθνή συμφωνία, αλλά και διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.**

Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **η σύσταση του δικαστηρίου αυτού θα στερούσε από τα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα ή, ενδεχομένως, και την υποχρέωση να υποβάλλουν στο Δικαστήριο αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως** στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, δεδομένου ότι το σχέδιο συμφωνίας προβλέπει μηχανισμό προδικαστικής παραπομπής κατά τον οποίο η δυνατότητα τέτοιας παραπομπής ανήκει αποκλειστικά στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, ενώ αφαιρείται από τα εθνικά δικαστήρια.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει όμως ότι το ισχύον σύστημα καθιερώνει άμεση συνεργασία μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της οποίας τα δεύτερα συμπράττουν ουσιαστικώς στην προσήκουσα εφαρμογή και στην ομοιόμορφη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, καθώς και στην προστασία των δικαιωμάτων που η έννομη αυτή τάξη παρέχει στους ιδιώτες. Η αποστολή που έχει ανατεθεί, αντιστοίχως, στα εθνικά δικαστήρια και στο Δικαστήριο είναι επομένως ουσιώδης για την προάσπιση της ουσίας του δικαίου της Ένωσης.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς την αρχή, βάσει της οποίας κράτος μέλος υποχρεούται να επανορθώσει τις ζημιές που υπέστησαν ιδιώτες λόγω παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης καταλογιστέων σ' αυτό, τούτο δε ανεξαρτήτως του οργάνου αυτού του κράτους μέλους, δηλαδή περιλαμβανόμενων και των δικαιοδοτικών του οργάνων. Ομοίως, σε περίπτωση παραβάσεως του δικαίου της Ένωσης από εθνικό δικαστήριο, υφίσταται δυνατότητα προσφυγής στο Δικαστήριο, προκειμένου να διαπιστώσει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους παράβαση.

Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **τυχόν απόφαση του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας που θα αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης δεν θα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως, ούτε θα συνεπάγεται την οποιαδήποτε ευθύνη ενός ή πλειόνων κρατών μελών για την καταβολή αποζημιώσεως.**

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπό εξέταση συμφωνία, καθόσον αναθέτει σε διεθνές δικαστήριο ευρισκόμενο εκτός του θεσμικού και δικαιοδοτικού πλαισίου της Ένωσης αποκλειστική αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται ορισμένων ειδών αγωγών ασκούμενων από ιδιώτες στον τομέα του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας και αρμοδιότητα να ερμηνεύει και να εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα αυτό, στερεί από τα κράτη μέλη τις αρμοδιότητές τους όσον αφορά την ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Όσον αφορά δε το Δικαστήριο, η συμφωνία έχει επίσης επιπτώσεις όσον αφορά την αρμοδιότητά του να εκδίδει προδικαστικές αποφάσεις σε απάντηση των ερωτημάτων που υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια. Ως εκ τούτου, **η συμφωνία αλλοιώνει τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης και στα κράτη μέλη και οι οποίες είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της ουσίας του δικαίου της Ένωσης.**

³ Γνωμοδότηση 1/91 της 14ης Δεκεμβρίου 1991 και γνωμοδότηση 1/00 της 18ης Απριλίου 2002.

Συνεπώς, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η σχεδιαζόμενη συμφωνία περί συστάσεως Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας δεν είναι συμβατή με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Ένα κράτος μέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει αν εξεταζόμενη προς σύναψη συμφωνία είναι συμβατή με τις διατάξεις των Συνθηκών. Σε περίπτωση αρνητικής γνωμοδοτήσεως του Δικαστηρίου, η συμφωνία αυτή δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ, εκτός αν τροποποιηθεί ή αναθεωρηθούν οι Συνθήκες.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της γνωμοδοτήσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582